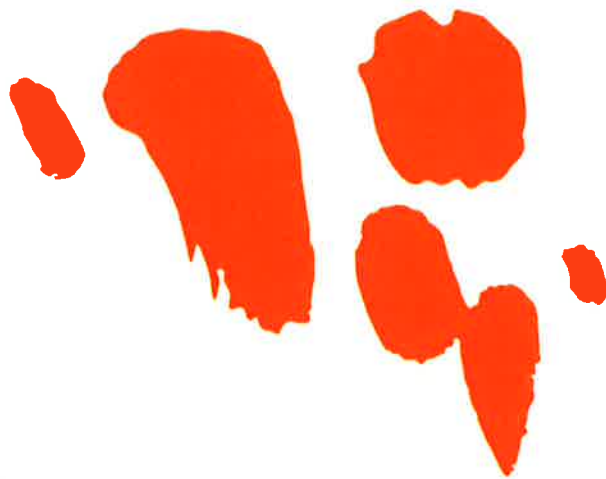

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy

Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.-31.12.2017

Sisällysluettelo

Toimintakertomus

Yhtiön toiminta ja rakenne	3
Yhtiön hallinto	4
Talous ja taloudellista asemaa koskevat tunnusluvut	5 - 7
Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä ja riskeistä	7 - 11
Sijoitus ja rahoitustoiminta	11
Ehdotus tilikauden voiton käsittelystä	11
Tuloslaskelma	12
Tase	13
Rahoituslaskelma	14
Liitetiedot	15 - 22
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	23
Tilinpäätösmerkintä	23

Yhtiön toiminta ja rakenne

Yhtiön perustamiskokous pidettiin 14.2.1997. Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 10.12.1997, kaupparekisterinumero 724.152. Yhtiön osakepääoma on 71 143,49 euroa ja osakkeita on 2100. Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön toimialana on ammattikorkeakoululaissa määriteltyjen tehtävien hoitaminen. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaa, joka tukee ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien toteuttamista. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita osakkeita ja kiinteistöjä. Lisäksi yhtiö voi ottaa vastaan avustuksia ja lahjoituksia. Yhtiö ei jaa osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen. Humanistinen ammattikorkeakoulu sai vakinaisen toimiluvan alkaen 1.8.2002, 1.1.2014 ja 1.1.2015.

Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) on vahvasti profiloitunut, valtakunnallinen ammattikorkeakoulu, joka on erikoistunut järjestö- ja nuorisotyön, työyhteisöjen kehittämisen, kulttuurituotannon ja luovan toimialan yrittäjyyden sekä tulkkauksen erityisosaamisen ja toiminnan kehittämiseen.

Vuoden 2017 aikana yhtiö on harjoittanut ammattikorkeakoulun toimintaa neljässä alueyksikössä.

Pääkaupunkiseudun alueyksikkö: Helsingin TKI – keskus, Nurmijärven kampus sekä Kauniaisten kampus

Turun alueyksikkö: Turun TKI – keskus ja Turun kampus

Jyväskylän alueyksikkö: Jyväskylän TKI – keskus ja Jyväskylän kampus

Kuopion alueyksikkö: Kuopion TKI – keskus ja Kuopion kampus

Yhtiön hallinto

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 21.6.2017, johon asti yhtiön hallituksen puheenjohtajana toimi Jari Valtari ja hallituksen jäseninä olivat seuraavat:

Heinola Timo

Laitila Jaana

Lundén Ari-Pekka

Sarso Heikki

Vatanen Ensio

Ojala Jenna, opiskelijoiden edustaja

Lindblad Kim, henkilökunnan edustaja

Yhtiökokous valitsi 21.6.2017 Heikki Sarson hallituksen puheenjohtajaksi ja jäseniksi seuraavat:

Heinola Timo

Laitila Jaana

Lundén Ari-Pekka

Valtari Jari

Vatanen Ensio

Tuulinen Juuso, opiskelijoiden edustaja

Lindblad Kim, henkilökunnan edustaja

Yhtiön toimitusjohtajana ja Humanistisen ammattikorkeakoulun rehtorina on toiminut Tapio Huttula.

Yhtiön tilintarkastusyhteisönä toimii PricewaterhouseCoopers Oy ja vastaavana tilintarkastajana Jaana Salmi KHT.

Talous ja taloudellista asemaa koskevat tunnusluvut

Tuotot vuonna 2017 olivat 13,5 milj. € (13,5 milj. €). Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä perusrahoitus oli 81 % (80 %) kokonaistuotoista.

Kulut vuonna 2017 olivat yhteensä 13,7 milj. € (14,2 milj. €). Henkilöstökulut olivat 8,8 milj. € (9,2 milj. €) eli 64 % (65 %) kokonaiskuluista.

Taseen loppusumma vuonna 2017 oli 2,7 milj. € (3,6 milj. €), josta oma pääoma 1,6 milj. € (1,7 milj. €).

Määrälliset tavoitteet:	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Ammattikorkeakoulututkinnot koulutusaloittain</i>	290	312	291	249	251
<i>Humanistinen koulutusala</i>	225	234	209	179	174
<i>Kulttuuri</i>	65	78	82	70	77
<i>Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot yhteensä</i>	37	27	9	29	15
<i>Ammatillisen opettajankoulutuksen suorittaneiden määrä</i>	0	0	0	0	0
<i>Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä</i>	14*	15	22	18	16
<i>Suomesta lähteneiden tai Suomeen saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä (vaihdon kesto yli 3kk)</i>	96	90	101	111	113
Tunnuslukutavoitteet					
<i>Ammattikorkeakoulututkinnot/opetus- ja t&k henkilökunta</i>	3,5	3,5	3,1	2,8	2,4
<i>Vähintään 55 op. suorittaneiden osuus</i>	54,9	58,0	60,9	57,9	48,2

<i>T&k-hankkeissa suoritettut opintopisteet/läsä olevat opiskelijat</i>	6,1	7,5	7,0	6,66	8,22
<i>Julkaisut ja audiovisuaaliset aineistot ja tieto- ja viestintätekniset ohjelmat/opetus- ja t&k-henkilökunta</i>	3,26*	2,8	3,2	1,59	1,17
<i>Henkilökunnan kv-liikkuvuus/opetus- ja t&k henkilökunta</i>	0,67	0,52	0,68	0,7	0,59

*Tunnusluku on alustava ja kuvaa tilinpäätösajankohdan tilannetta. Tunnusluku tarkentuu vuoden 2018 aikana.

Taloudelliset tunnusluvut	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Liikevaihto</i>	13 528 450	13 470 347	13 291 951	14 302 133	14 676 979
<i>Liikevoitto</i>	-138 078	-676 932	216 013	477 084	140 006
<i>Liikevoitto %</i>	-1,0	-5,0	1,6	3,3	1,0
<i>Oman pääoman tuotto %</i>	-9	-39	9	40	13
<i>Sijoitetun pääoman tuotto %</i>	-9	-39	9	40	13
<i>Omavaraisuusaste %</i>	65	59	70	58	53
<i>Quick Ratio</i>	2,8	1,8	3,6	2,7	2,5

Henkilöstö	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana</i>	136	141	134	144	150
<i>Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella</i>	7 139 889	7 471 432	6 960 853	7 254 428	7 499 529
<i>Opetus- ja T&K henkilöstö</i>	5 025 549	5 256 337	4 986 880	5 331 310	5 534 135
<i>Muu henkilöstö</i>	2 114 340	2 215 095	1 973 973	1 923 118	1 965 394
Henkilötyövuosimäärä henkilöstöryhmittäin 31.12.					
<i>Opetus- ja T&K henkilöstö</i>	98	96	96	100	107
<i>Muu henkilöstö</i>	33	40	38	36	38

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä ja riskeistä

Korkeakoulujen toimintaympäristö on ollut viime vuodet suuressa murroksessa. Samalla yhteiskunnan odotukset koulutuksen ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuuden suhteen ovat nousseet. Tälle on hyvin selkeät syyt. Korkeakoulut ovat avaintoimijoita yhteiskunnallisessa muutoksessa niin uuden tiedon kuin osaamisen tuottajina. Korkeakoulujen toiminnan haastavat samat teknologian ja globalisaation tuomat muutokset, jotka haastavat koko yhteiskunnan ja työelämän. Toisaalta julkisen sektorin osalta on menossa suuri palvelurakenteiden ja palvelutuotannon muutos, kun sote- ja maakuntauudistus on valmistumassa. Vastaavasti myös elinkeinoelämän ja järjestöjen rakenteet, toimintatavat, ansaintalogiikat sekä työntekeksen muodot kehittyvät koko ajan.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2030 hyväksyttiin viime vuoden lopulla. Vuoden 2018 aikana käydään keskustelua vision toimeenpanon tiekartasta. Visio ja sen tiekartta tulee ohjaamaan tulevaa korkeakoulupoliittista keskustelua ja luo pohjan mm. seuraavalle hallitusohjelmakaudelle. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kehittämistä pohditaan nyt hyvin monesta näkökulmasta. Teemoja kuvaavat tiekartan valmisteluryhmien otsikot: Mahdollistava ohjaus, resurssit ja rakenteet, Avoimuus, joustavuus ja jatkuva oppiminen, Digitalisaatio ja

tekoäly korkeakoulujen muutoksen tukena, Tutkimus-, kehittäminen- ja innovaatiotoiminta ja hyvinvoivat korkeakoulu yhteisöt.

Visiotyö on jatkoa nykyisen hallituksen korkeakoulupoliittisille tavoitteille. Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on tehostaa korkeakoulujen toimintaa ja nopeuttaa opiskelijoiden valmistumista ja siirtymistä työelämään. Toisaalta ministeriö haluaa lisätä korkeakoulutuksen ja TKI-toiminnan vaikuttavuutta. Nämä teemat pysyvät esillä varmasti jatkossakin. Tämän hetkinen arvio on, että tällä kaudella visiotyön linjaukset eivät vielä johda merkittäviin toimenpiteisiin. Lähinnä esillä on ollut elinikäisen, jatkuvan, oppimisen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Keskustelu korkeakoulujen profiloinnista ja työnjaosta tullee siten jatkumaan. Samalla käydään keskustelua dualimallin kehittämistarpeista.

Korkeakoulut kävivät vuonna 2016 tulossopimusneuvottelut kaudelle 2017-2020 opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Sopimukseen kirjattiin kaikille korkeakouluille yhteiset tavoitteet, jotka ohjaavat korkeakoulujen konkreettista kehittämistä tulevina vuosina. Korkeakoulut elävät siis strategialinjausten osalta taitekohdassa. Sopimukseen kirjatun tavoitetilan lähtökohtana on, että ”Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.”

Korkeakoulujen resurssit ovat pienenneet jo useamman vuoden ajan. Ammattikorkeakoulujen osalta tiedossa olevat säästötoimenpiteet huomioiden valtion perusrahoituskehys tulee laskemaan vuoden 2012 rahanarvossa vuoteen 2019 mennessä lähes 30 prosenttia. Tätä taustaa vasten on selvää, että korkeakoulut jatkavat toimintansa tehokkuuden lisäämistä ja prosessiensa kehittämistä. Vaikuttavuus edellyttää myös korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön tiivistämisestä ja vahvempien osaamiskeskittymien luomista. Pääsy erilaisiin yhteistyöverkostoihin ja osaamiskeskittymiin on edellytys myös Humakin toiminnan kehittämiseksi. Julkisen rahoituksen rajallisuus pakottaa korkeakouluja monipuolistamaan rahoituslähteitään, kehittämään ansaintalogiikkaansa ja parantamaan toimintansa tehokkuutta.

Taloudellisen toimintaympäristön kiristyminen näkyy myös Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) toiminnassa. Tulossopimusneuvottelut olivat Humakille pettymys. Rahoitusmallissa huomioitavien perustutkintojen kiintiö, tutkintokatto, jäi selvästi alhaisemmaksi kuin Humak tavoitteli. Tämä vaikeuttaa tarpeellisten koulutusavauksien toteuttamista. Lisäksi Humakin saama strategiarahoituksen määrä ei noussut vaikka strategiarahoituksen osuus koko rahoituskehyksestä kasvoi. Talouden tasapainottamiseksi ja korkeakoulun pitkäjänteisen kehittämisen turvaamiseksi Humak kävi vuonna 2017 tuotannollis-taloudelliset

yhteistoimintaneuvottelut. Henkilöstökustannuksia sopeutettiin noin 600 000 eurolla siten, että kun kaikkien irtisanottujen työsuhteet ovat päättyneet, henkilöstökulut ovat vuonna 2019 600 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2017. Samalla täsmennettiin Humakin toimintamallia, organisaatiota ja johtamisjärjestelmää.

Tulevaisuuden näkymät ovat Humakin osalta selkeät. Se jatkaa oman toimintansa kehittämistä strategiansa pohjalta ja panee toimeen toimintamallin täsmennykset. Humakin strategian voi tiivistää kolmeen pyrkimykseen: kasvuhakuisuuteen, yhteistyön lisäämiseen ja vahvaan tulevaisuusorientaatioon. Näiden linjausten pohjalta Humak vastaa kaikilla koulutusaloillaan menossa oleviin muutostrendeihin sekä toimintaympäristön muutoksiin. Kasvuhakuisuus on vastaus valtion perusrahoituksen supistumiseen, yhteistyö puolestaan tukee Humakin osaamisohjelman vahvistamista ja tulevaisuusorientaatio ennakoitavien kehittymistä.

Humakin tuottamalle osaamiselle näyttäisi olevan vahvistuva kysyntä yhteiskunnassa. Tämä luo hyvän pohjan toiminnan laajentamiselle ja kasvulle, vaikka Humakin tutkintokatto jäikin tavoiteltua matalammalle. Kasvu edellyttää uudenlaisten myytävien koulutustuotteiden, osaamiskokonaisuuksien sekä avoimen ammattikorkeakoulutuksen kehittämistä. Hyvä esimerkki työelämän tarpeisiin vastaamisesta on työyhteisöjen kehittäjäkoulutus, joka alkoi syksyllä 2017. Määrätietoinen strategiaan pohjautuva osaamisen vahvistaminen, toiminnan laajentaminen ja kasvupotentiaalin rakentaminen jatkuu Humakissa. Syksyllä 2018 alkaa kaksi uutta tutkintoon johtavaa koulutusta: tulkkiopetuksen uusi kommunikaatioasiantuntijuuteen painottuva profiili sekä englanninkielinen seikkailukasvatukseen profiloitua yhteisöpedagogikoulutus. Erityisesti seikkailukasvatukseen ja työyhteisöjen kehittäjäkoulutukseen liittyy paljon kasvupotentiaalia. Niiden ympärille on rakennettavissa laaja tuoteperhe. Seikkailukasvatus mahdollistaa Humakille myös koulutusviennin kehittämisen.

Humak solmi vuonna 2016 kaksi strategista kumppanuutta: Hämeen ammattikorkeakoulun ja Aalto yliopiston kanssa. Näiden kumppanuuksien avulla sen on mahdollista kehittää omaa osaamistaan ja lisätä toimintansa vaikuttavuutta. Korkeakouluyhteistyön kehittäminen jatkuu vuonna 2018, jolloin Humak mm. pohtii yhteistyömalleja Turussa ja Kuopiossa.

Tulevaisuusorientaatio näkyy Humakin toiminnassa digikyvykkyyden kehittämisessä, tki-lähtöisten oppimisympäristöjen ja opintopolkujen kehittämisessä. Nämä kolme teemaa muodostavat Humakin lähivuosien kehittämisohjelman. Digitaaliset ratkaisut ja digiosaamisen vahvistaminen mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman toiminnan, kansainvälisyyden syventämisen ja valtakunnallisen toiminnan tehostamisen. Humakin digikampus on valmis syksyllä 2018, jolloin myös uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön. Uudet opetussuunnitelmat tarjoavat paljon mahdollisuuksia koulutuksen joustavuuden kehittämiseksi.

Humak on vastannut valtion perusrahoituksen pienenemiseen parantamalla oman toimintansa tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Tämä on näkynyt positiivisena kehityksenä eri tulostilastoissa.

Rahoitusennusteiden mukaan Humakin perusrahoitus kääntyi selvälle kasvu-uralle vuodesta 2018 lähtien. Humakin haasteena perusrahoituksen osalta on ollut tulossopimusneuvotteluissa tulleet negatiiviset päätökset tutkintokastosta ja strategiarahasta. Rahoitusmalli myös seuraa tuloskehitystä viiveellä. Tämän vuoksi mittaritulosten positiivinen kehitys ei ole vaikuttanut perusrahoitukseen niin nopeasti, kuin olisi ollut toivottavaa. Tästä syystä Humakin talous oli vuosina 2016 ja 2017 tiukoilla. Ennusteiden mukaan käänne perusrahoituksessa on nyt tapahtunut.

Perusrahoituskehityksen supistuminen ja rahoitusmalli korostavat ammattikorkeakoulun oman toiminnan kehittämistarvetta ja ulkoisen rahoituksen hankintaa. Tähän Humak on omassa kasvuhakuisessa strategiassaan panostanut. Humakin osaamisen ajantasaisuus ja ammattikorkeakoulun pitkäjänteinen kehittäminen luovat pohjan ulkopuolisesti rahoitetun TKI-toiminnan ja liiketoiminnan kehittämiseksi. TKI-toiminnalla on merkittävä rooli uuden tiedon tuottamisessa, opetussisältöjen kehittämisen sekä henkilökunnan osaamisen uudistamisessa. TKI-hankkeet tarjoavat aitoja työelämälähtöisiä oppimisympäristöjä opiskelijoille. Vuonna 2016 ulkoisen rahoituksen määrä nousi merkittävästi ja vuonna 2017 tehtiin historiallisen hyvä tulos ulkoisessa rahoituksessa. Henkilöstösopeutuksen myötä ulkoisen rahoituksen tulostavoitteita on vuodelle 2018 laskettu merkittävästi.

Talouden suurimmat riskit liittyvät siihen saadaanko ulkoisen TKI-toiminnan kehitys jatkumaan tasaisena ja kyetäänkö kaikki hankkeet toteuttamaan laadukkaasti. Huomattava osa henkilöstön palkkakuluista katetaan ulkopuolisella rahoituksella. Sisäinen valvonta ja seuranta on tässä tilanteessa tärkeää. Niiden pettämistä voi pitää olennaisena riskinä. Tällä hetkellä hankesalkku kattaa jo suurelta osin vuodelle 2018 budjetoidun ulkoisen rahoituksen määrän. Talousennusteet perustuvat vähintään nykyisen tasaisen ulkoisen rahoituksen jatkumiseen.

Ammattikorkeakoulujen rahoitus perustuu tällä hetkellä täysin tulosperusteiseen rahoitusmalliin. Kaikki muutokset rahoitusmallissa ovat siten taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittäviä. Pidemmällä aikavälillä rahoitusmallin liittyikin potentiaalisia riskejä. Korkeakoulutuksen visiosta seuraavia tulevia toimenpiteitä mietittäessä rahoitusmallin uudistaminen on vahvasti esillä. Sillä, millaisen muodon rahoitusmalli saa, on suuri merkitys perusrahoituksen tasoon ja ennakoitavuuteen. Keskeisin uhkatekijä Humakin kannalta liittyy kalliiden alojen rahoitukseen ja siinä mahdollisesti tehtäviin uudistuksiin. Humak on selkeästi suurin hyötyjä kalliiden tutkintojen osalta. Yhteisöpedagogikoulutuksen kuuluminen kalliiden alojen rahoituksen piiriin tuottaa Humakille vuosittain noin miljoona euroa. Taloudellisen toimintaympäristön haasteet edellyttävät sen jatkuvaa seuranta- ja ennakoitusta ja skenaariotyötä.

Muita selkeästi tunnistettuja kriittisiä tekijöitä Humakin kehittämisessä ovat organisaation täsmennysten toimeenpano, opetuksen ja hanketoiminnan integraatio, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä teknologian tehokas hyödyntäminen. Laajojen järjestelmien käyttöönottoon

liittyy riskejä mm. projektihallinnan, aikataulujen pitämisen ja avainhenkilöiden osalta. Toisaalta organisaation täsmennykseen liittyy riskejä sisäisten toimintatapojen määrittelyn ja niiden käyttöönoton osalta. Humakissa on myös tunnistettu, että kiinteistöjen sisäilmaongelmat voivat muodostaa riskin henkilöstön hyvinvointiin, asiakaskokemukseen ja opiskelijatytytyväisyyteen liittyen. Nämä tekijät voivat muodostaa myös imago-ongelmia, joilla on vaikutus Humakin vetovoimaan työ- ja opiskelupaikkana.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Yhtiöllä ei ollut pitkäaikaisia lainoja vuonna 2017. Yhtiön Nordean pankkitilin käyttämätön luottolimiitti on 150 000 €. Hallitus hyväksyi 31.8.2016 sijoitussuunnitelman, jonka pohjalta hallitus linjaa tarvittaessa sijoitustoimintaa.

Ehdotus tilikauden voiton käsittelystä

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiö ei jaa osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen. Yhtiön hallitus esittää, että tilikauden 1.1.2017 – 31.12.2017 tappio -139 533,60 € kirjataan voitto/tappiutilille.

Tuloslaskelma

	Liite	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
LIKEVAIHTO	1	13 528 450	13 470 348
Toiminnan muut tuotot		25 235	22 116
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet tavarat		136 360	155 251
Ulkopuoliset palvelut		477 754	272 937
Henkilöstökulut	5		
Palkat ja palkkiot		7 139 889	7 471 432
Eläkekulut		1 291 709	1 299 634
Muut henkilösivukulut		341 926	414 234
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		149 506	189 755
Toiminnan muut kulut		4 154 619	4 366 152
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		-138 078	-676 932
Rahoitustuotot ja kulut		1 456	659
TILIKAUDEN VOITTO		-139 534	-677 591

Tase

Vastaavaa	Liite	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	6		
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		118 715	5 364
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		115 378	251 924
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset	7	49 941	49 941
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		53 163	114 061
Siirtosaamiset	8	809 046	975 915
Muut saamiset		14 764	15 543
		876 973	1 105 519
Rahat ja pankkisaamiset		1 572 349	2 148 462
VASTAAVAA YHTEENSÄ		2 733 356	3 561 210
Vastattavaa			
OMA PÄÄOMA	9		
Osakepääoma		71 143	71 143
Muut rahastot			
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		1 001 000	1 001 000
Edellisten tilikausien voitto		659 867	1 337 457
Tilikauden voitto		-139 534	-677 591
Oma pääoma yhteensä		1 592 477	1 732 010
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen	10		
Saadut ennakot		268 534	615 204
Ostovelat		340 209	552 143
Muut velat		164 240	216 315
Siirtovelat		367 896	445 537
		1 140 879	1 829 200
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		2 733 356	3 561 210

Rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-139 534	-677 591
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	149 506	189 755
Rahoitustuotot ja -kulut	1 456	659
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	11 429	-487 177
Käyttöpääoman muutos		
Korottomien saamisten muutos	228 547	-262 995
Korottomien velkojen muutos	-688 321	149 855
Toiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-448 345	-600 317
Maksetut korot ja maksut muista toiminnan rahoituskuluista	-1 521	-758
Saadut korot toiminnasta	65	100
Toiminnan rahavirta (A)	-449 801	-600 976
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-126 312	-109 593
Investoinnit muihin sijoituksiin		-1
Investointien rahavirta (B)	-126 312	-109 594
Rahoituksen rahavirta		
Rahoituksen rahavirta (C)	0	0
Rahavarojen muutos (A+B+C)	-576 113	-710 569
Rahavarat tilikauden alussa	2 148 462	2 859 032
Rahavarat tilikauden lopussa	1 572 349	2 148 462
Rahavarojen muutos	-576 113	-710 569

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Ammattikorkeakoulun tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolakia (1336/1997) ja opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) antamaa Ammattikorkeakoulujen taloushallinnon koodistoa (8/500/2013).

Tuottojen tuloutusperiaatteet

Myönnetty OKM-perusrahoitus kirjataan tulona sen tilikauden tuotoksi, jonka aikana avustus on saatu. Monivuotisten projektien tuotoista on tuloutettu toteutuneita kuluja vastaava osuus tai rahoituspäätöksen omavastuulla oikaistu osuus kuluista. Tuloutusta vastaava avoinna oleva saaminen on kirjattu taseen siirtosaamisiin. Projektien saamat ennakot on kirjattu saatuihin ennakkoihin taseen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenoon. Aktivoituidut käyttöomaisuushankinnat on poistettu tasapoistona suunnitelman mukaan käyttöikä arvioiden seuraavasti: atk-ohjelmistot 3 v, kalusteet 5 v, opetusvälineet 3 v, atk-laitteet 3 v ja koneet ja laitteet 5 v. Tilikauden aikana on alle 5 000 € hankinnat kirjattu tilikauden kuluiksi, vaikka ne tuottaisivat tuottoa useampana tilikautena. Valtion hallinnon päätösten mukaisesti on 1.1.2014 alkaen investointien sisältämät arvonnalisäverot kirjattu taseeseen saamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

OKM:n arvonnalisäverokompensaatio

Tilikauden OKM-arvonnalisäverojen kompensaation piiriin kuuluvien käyttömenojen, investointien ja toimitilavuokrien arvonnalisäverot on käsitelty nettoperiaatteella. Maksetut arvonnalisäverot on kirjattu taseen vastattavien OKM:n alv-kompensaatioita vastaan. Arvonnalisäverojen toteuma vuonna 2017 oli 339 588 euroa (2016: 359 915 euroa)

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. Liikevaihdon erittely	2017	2016
OKM perusrahoitus	11 008 000	10 953 011
Tuet ja avustukset	2 329 392	2 072 121
Maksut ja korvaukset	73 335	140 443
Muu liikevaihto	117 723	304 774
Yhteensä	13 528 450	13 470 348

2. Tuet ja avustukset	2017	2016
Valtio	861 006	877 768
Kunnat ja kuntayhtymät	0	76 493
Sosiaalirahastot ja EU	1 271 365	1 095 664
Muut	197 020	22 196
Yhteensä	2 329 392	2 072 121

3. Tuloslaskelma toiminnanaloittain	Perustehtävä	Liiketoiminta	Kaikki yhteensä
Koulutustoiminta			
Tuotot			
Perusrahoitus	5 732 840	0	5 732 840
Maksut ja korvaukset	73 335	0	73 335
Muu liikevaihto	20 118	81 543	101 661
Toiminnan muut tuotot	22 098	0	22 098
	5 848 391	81 543	5 929 933
Kulut			
Materiaalit ja palvelut	105 974	12 433	118 407
Henkilöstökulut	4 085 573	24 856	4 110 429
Muut toimintakulut	1 003 659	27 821	1 031 481
Osuus yhteisistä kuluista	2 226 842	0	2 226 842
	7 422 048	65 111	7 487 159
Koulutustoiminta yhteensä	-1 573 658	16 432	-1 557 226
T&K-toiminta			
Tuotot			
Perusrahoitus	5 275 160	0	5 275 160
Tuet ja avustukset	2 329 392	0	2 329 392
Muu liikevaihto	16 062	0	16 062
Toiminnan muut tuotot	3 138	0	3 138
	7 623 752	0	7 623 752
Kulut			
Materiaalit ja palvelut	345 044	0	345 044
Henkilöstökulut	3 446 301	0	3 446 301
Muut toimintakulut	364 197	0	364 197
Osuus yhteisistä kuluista	2 049 062	0	2 049 062
	6 204 604	0	6 204 604
T&K-toiminta yhteensä	1 419 148	0	1 419 148

Muu yhteiskunnallinen toiminta

Kulut			
Materiaalit ja palvelut	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0
Osuus yhteisistä kuluista	0	0	0
	0	0	0
Muu yhteiskunnallinen toiminta yhteensä	0	0	0

Tuloslaskelman liikevoitto/-tappio	-154 509	16 432	-138 078
---	-----------------	---------------	-----------------

Liikevoiton/-tappion jälkeiset erät

Rahoituskulut	1 456	0	1 456
Tilikauden voitto/tappio	-155 966	16 432	-139 534

Yhteisten toimintojen tuotot ja kulut**Tuotot**

Perusrahoitus	11 008 000
Muu liikevaihto	33 518
Toiminnan muut tuotot	3 417
-siirretty toiminnoille	-11 044 936

kulut

Materiaalit ja palvelut	150 663
Henkilöstökulut	1 216 794
Muut toimintakulut	2 758 941
Poistot	149 506
- siirretty toiminnoille	-4 275 905

4. Liiketoiminnan tuloslaskelma

	2017	2016
LIKEVAIHTO	81 543	185 251
Liiketoiminnan muut tuotot		1 522
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	837	8 758
Ulkopuoliset palvelut	11 596	0
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	20 370	128 415
Eläkekulut	3 656	22 739
Muut henkilösivukulut	830	7 589
Liiketoiminnan muut kulut	27 821	7 907
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	16 432	11 366
Tuloverot	3 286	2 273
TILIKAUDEN VOITTO	13 146	9 092

5. Henkilöstökulut	2017	2016
Palkat ja palkkiot	7 139 889	7 471 432
Eläkekulut	1 291 709	1 299 634
Muut henkilösivukulut	341 926	414 234
Yhteensä	8 773 523	9 185 301

TASEEN LIITETIEDOT

6. Pysyvien vastaavien muutokset

	2017	2016
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmistot		
Hankintameno 1.1.	55 973	55 973
Lisäykset	121 060	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	177 033	55 973
Kertyneet poistot 1.1.	-50 609	-46 116
Tilikauden poisto	-7 709	-4 493
Kertyneet poistot 31.12.	-58 318	-50 609
Kirjanpitoarvo 31.12.	118 715	5 364
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	118 715	5 364
AINEELLISET HYÖDYKKEET	2 017	2 016
Kalusteet		
Hankintameno 1.1.	626 596	561 084
Lisäykset	5 252	65 512
Poistamaton hankintameno 31.12.	631 848	626 596
Kertyneet poistot 1.1.	-527 513	-484 323
Tilikauden poisto	-47 796	-43 190
Kertyneet poistot 31.12.	-575 309	-527 513
Kirjanpitoarvo 31.12.	56 539	99 083
Opetusvälineet		
Hankintameno 1.1.	57 395	57 395
Lisäykset	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	57 395	57 395
Kertyneet poistot 1.1.	-45 654	-32 426
Tilikauden poisto	-10 338	-13 228
Kertyneet poistot 31.12.	-55 992	-45 654
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 403	11 741

Atk-laitteet		
Hankintameno 1.1.	362 783	345 293
Lisäykset	0	17 491
Poistamaton hankintameno 31.12.	362 783	362 783
Kertyneet poistot 1.1.	-262 107	-141 440
Tilikauden poisto	-72 671	-120 668
Kertyneet poistot 31.12.	-334 779	-262 107
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 005	100 676
Koneet ja laitteet		
Hankintameno 1.1.	64 897	38 307
Lisäykset	0	26 590
Poistamaton hankintameno 31.12.	64 897	64 897
Kertyneet poistot 1.1.	-24 474	-16 298
Tilikauden poisto	-10 992	-8 176
Kertyneet poistot 31.12.	-35 466	-24 474
Kirjanpitoarvo 31.12.	29 431	40 423
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	115 378	251 923
7. Muut saamiset, pitkäaikaiset	2017	2016
Vuokrattujen tilojen vuokravakuudet	49 941	49 941
Yhteensä	49 941	49 941
8. Siirtosaamiset	2017	2016
Ennakkomaksut	35 939	117 896
Kela, sv-korvaus	41 374	39 504
T&K projektien saamiset	684 735	791 172
Muut	46 998	27 344
Yhteensä	809 046	975 915

9. Oma pääoma

	2017	2016
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma	71 143	71 143
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1	1 001 000	1 001 000
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	1 001 000	1 001 000
Edellisten tilikausien tulos 1.1.	659 867	1 337 457
Edellisten tilikausien tulos 31.12.	659 867	1 337 457
Tilikauden voitto/- tappio	-139 534	-677 591
Oma pääoma yhteensä	1 592 477	1 732 010

10. Vieraan pääoman muutokset

Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	2017	2016
Eri yhteisöt, projektirahoitukset	268 534	615 204
Yhteensä	268 534	615 204
SIIRTOVELAT	2017	2016
Lomapalkkavelka	340 305	366 317
T&K projektien velat osatoteuttajille	0	47 621
Muut siirtovelat	27 591	31 599
Yhteensä	367 896	445 537

MUUT LIITETIEDOT

11. Osakkeet

Yhtiöllä on yksi osakelaji. Yhtiöjärjestyksen 6 §:n mukaan yhtiö ei jaa osinkoa. Osakkeiden jakauma on seuraava:

	2017	2016
1.1. osakkeita ulkona	2 100	2 100
31.12. osakkeita ulkona	2 100	2 100

12. Leasingvastuut

	2017	2016
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät leasing-vastuut	4 335	128 415
Myöhemmin erääntyvät leasing-vastuut	443	31 172
Yhteensä	4 778	159 587

13. Vuokravastuut

	2017	2016
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät maksut	227 349	366 244
Myöhemmin erääntyvät maksut	229 968	448 530
Yhteensä	457 317	814 774

VUOKRAVASTUUT 2017	neliöt	kk vuokra	Irtisanomis- aika	vuokravastuu
TKI-keskus Otto Kuopio Samla Toimitilat Ky	903	13 178	31.5.2018	65 892
TKI-Humak Akseli, Jyväskylä Kiinteistö Oy Jyväskylän Kankaan VPT:n siipi	685	9 582	31.12.2020	344 952
TKI Keskus Meri, Turku Logomo Oy	426	8 634	31.5.2018	43 168
TKI-Pohjois-Karjala Joensuun Jokiportti Oy	31	624	3kk	1 872
TKI-Lappi Kemin teollisuuskylä Oy	30	381	1 kk	381
TKI-Creve, Turku Turun teknologiakiinteistöt Oy	0 (mobiilijäsenyys)	50	1 kk	50
TKI-Etelä-Karjala Imatran Seudun Yritystilat Oy	22	334	3 kk	1 002
Yhteensä	2 096	32 783		457 317

14. Lähipiiritapahtumat

Yhtiö on laatinut kustannustenjakosopimukset kampusalueiden omistajayhteisöjen kanssa. Sopimusten sisältämät vuokrat ja palvelut eivät poikkea tavanomaisesta markkinahinnasta.

Kampusten kustannustenjakosopimukset	Neliöt	Vuokra kk	Palvelut kk	Irtisanomis aika (kk)	Vuokravastuu
Alkio-opiston kannatusyhdistys ry, Jyväskylä	743	13 667	4 807	6	110 841
Kuurojen Liitto ry, Helsinki	1 730	31 821	5 628	6	224 691
Pohjois-Savon Kansanopistoseura ry, Kuopio	1 105	20 308	3 436	6	142 465
Palkansaajien koulutussäätiö sr, Nurmijärvi	1 512	27 806	3 989	6	190 768
Paasikiviopistoyhdistys ry, Turku	1 009	18 556	3 349	6	131 430
Työväen Akatemian Kannatusosakeyhtiö, Kauniainen	1 199	22 056	5 779	6	167 011
Kustannustenjakosopimukset yht. (ei sis. 2018 korotusta)	7 298	134 213	26 988		967 206

15. Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin

	2017	2016
Opetus- ja T&K henkilöstö	103	98
Muu henkilöstö	33	43
Yhteensä	136	141

2017   **2016**

Hallitusten jäsenten, toimitusjohtajan ja rehtorin palkkiot	32 763	33 400
---	--------	--------

Hallituksen eläkevakuutukset

Yhtiön hallituksen puheenjohtajistolla on vapaaehtoinen eläkevakuutus vakuutusyhtiö Ilmariselta

16. Tilintarkastajien palkkiot

	2017	2016
Tilintarkastus	14 510	9 318
Muut palvelut	2 180	5 568
Yhteensä	16 690	14 885